Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וועכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג, אונד קאסטעט
פיר עסטערייך־אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאנס־פרייז
בעגיננט מיט דעם טאגע דעס ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולוואר נומ׳ 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 40. צוועלפטער יאהרגאנג

פעסט, מיטטוואך כו ניסן ה׳ת׳ר׳ם׳.

Pest, den 7. April 1880.

דיא ענגלישען וואהלען.

דיא פאליטיק בעשעפטיגט זיך יעטצט גראססענטהיילס מיט דען ענגלישען דעפוטירטען־וואהלען. ביז פארגעסטערן אבענד ווארדען אין ענגלאנד 433 דעפוטירטע געוועהלט. דאפאן געהארען 256 צור ליבעראלען, 153 צור קאנזערוואטיווען אונד 22 צור „האמע־רולערס" פארטייא. דיא ערסטען צוויא פארטייען קעננען בערייטס אינזערע לעזער. דיא ליבעראלע איזט דיא „לינקע פארטייא", וועלכע אינטער אנפיהרונג גלאדסטאנעס (ווילליאם גלאדסטאן) שטעהט; דיא קאנזערוואטיווע איזט דיא „רעכטע פארטייא", וועלכע אינטער אנפיהרונג בעאקאנספילד'ס שטעהט — אונד האמע־רולערס (שפריך: האהם־רוהלערס) זינד דיא איינציגען דעפוטירטען אויס אירלאנד, וועלכע געגען דיא פעראייניגונג אירלאנדס מיט ענגלאנד זינד, זאנדערן פיר אירלאנד איין זעלבסטשטענדיגעס פארלאמענט אונד איינע אייגענע רעגיערונג פארדערן. מאן קאנן דיא האמערולערס אין ענגלאנד מיט דען קראאטישען דעפוטירטען אים אונגארישען רייכסטאגע פערגלייכען, וועלכע פיר קראאציען איין אייגענעס מיניסטעריום אונד איינען געזעצליך אינאבהענגיגען לאנדטאג פערלאנגען. —

יעדענפאללס זינד ביז יעטצט אים 103 מעהר ליבעראלע אלס קאנזערוואטיווע דעפוטירטע אין דאס ענגלישע פארלאמענט געוועהלט ווארדען. דא נון דיא מאיאריטעט אויף זייטע דער ליבעראלען זיין ווירד, זא ווירד דאס ביזהעריגע ענגלישע קאנזערוואטיווע מיניסטעריום אבדאנקען אונד אנשטאטט זיינער ווירד איין מיניסטעריום אויס דער ליבעראלען פארטייא אינטער דער פרעזידענטשאפט גלאדסטאנעס ערנאננט ווערדען, דען אין יעדעם קאנסטיטוציאנעללען שטאאטע, וויא אין פארלאמענט איזט, קאנן נור איין זאלכעס מיניסטעריום רעגיערען, וועלכעס דיא מאיאריטעט דער דעפוטירטען אויף זיינער זייטע האט.

אין ענגלאנד האט דער זיעג דער ליבעראלען ניכט זא איבערראשט אלס היער; דען אין ענגלאנד איזט מאן שאן דאראן געוואהנט, דאס ביא איינער וואהל דיא קאנזערוואטיווען אונד ביא דער נעכסטען וואהל ווידער דיא ליבעראלען זיעגען. — דיא קעניגין האט זיך אין דיא וואהלען ניכט איינצומישען, אהדר מיט עס גלייך בלייבען, וועלכע פארטייא איממער דען זיעג ערריננט, זא מיט נור פאן דערייניגען פארטייא, וועלכע דיא מאיאריטעט אים פארלאמענטע האט, דאס מיניסטעריום ערנעננען. — דיא קעניגין וויקטאריא, וועלכע זייט 1837 אין ענגלאנד רעגיערט, האט שאן פערשיעדענע מיניסטער אים פערשיעדענען פארטייען געהאבט. פאן 1859 ביז 1866 אונד פאן 1868 ביז 1874 האטטע זיא גלאדסטאנע צום מיניסטער־פרעזידענטען. ביא דען ענגלישען וואהלען פאם יאהרע 1868 וואר זאגאר דער זיעג דער ליבעראלען נאך גרעסער. דאמאלס ווארען 387 ליבעראלע אונד נור 271 קאנזערוואטיווע דעפוטירטע אים ענגלישען פארלאמענטע. — אינטערעססאנט האבען ביא דען נעכסטען ענגלישען דעפוטירטען־וואהלען פאם יאהרע 1874 ווידער דיא קאנזערוואטיווען דען זיעג ערריננגען.

זעלבסט דיא מייסטען ענגלישען צייטונגען דרעהען דען מאנטעל נאך דעם ווינד; דאס הייסט: זיא האלטען ביא דער פארטייא, וועלכע אין דער מאיאריטעט איזט אונד אינטערשטיטצען איממער דאס יעווייליגע מיניסטעריום. וועלכעס עבען דיא רעגיערונג אין דער האנד האט. ביז יעטצט וואר בעאקאנספילד דער גראסטע פערהערליכטע מאנן ענגלאנדס. יעטצט ווידער ווירד גלאדסטאנע דער גראסטע מאנן ענגלאנדס זיין.

דיא לאנדאנער צייטונגען מעלדען: „דער טייפעל איזט ניכט זא שווארץ וויא מאן איהן מאלט אונד ניכט זא שרעקליך, וויא מאן איהן זיך פארשטעללט. דיא ליבעראלען זינד קיינע זאלכען ריסענפריינדע אונד ניכט זא קריעגס־זיכטיג, וויא מאן מיינט. גלאדסטאנע דאט אן זיינע וועלכער איינען אויפרוף ערלאססען, אין וועלכעם ער פאלגענדעס ערקלערטע: „וויר, דיא ליבעראלען, האבען נון געזיעגט — אונד אונזערע פאליטיק ווירד פאן נון אן נור נאך פריעדען אונד פרייהייט שטרעבען. אונזערע איבעריגע פאליטיק בלייבט איינע פריעדליבענדע אונד אונזערע פארטייא ווירד איינע פרייהייטליבענדע זיין."

איינעס עסטערייכישען פאליטיקער זאגטע גלאדסטאנע פאלגענדעס: עס איזט איין גראססער איררטהום צו גלייבען, דאס יעטצט דיא ליבעראלע פארטייא אין ענגלאנד, וועלכע אים פארלאמענטע דיא מאיאריטעט האט, פיר דיא מאכט־פערגראססערונג רוסלאנדס ארבייטען ווערדע. ווענן מאן ביז יעטצט דער רוסישען מאכט־פערגראססערונג פעסטע גרענצען צור פערהינדערונג זעטצטע, זא ווערדען וויר דיעזע הינדערניססע געגען רוסלאנד ניכט פערשטערען, זאנדערן זיא פיעל עהער בעפעסטיגען לאססען. אבער וויר גלייבען, דאס מאן מיט דער ביזהעריגען שלעכטען אריענט־פאליטיק פיר דיא רוסישע מאכט־פערגראססערונג טהיר אונד טהאר אפפענעטע, מאן דאט דיא טירקייא צו קיינער בעססערונג געצוואונגען, אונד זא ווירד רוסלאנד באלד ווידער געלעגענהייט האבען, אין דיא טירקייא איינצושרייטען. — אבער איך לאססע מיר קיינע פליגען פארמאכען, עס בריכט ניכט אללעס איינצושטעפפען! איך בין איין וואבזאמער הונד, דער בעללט, — אונד וואס עסטערייך בעטריפפט, זא שעטצע אונד עהרע איך דיא פרייהייטס־ליעבע, דיא פאטערלאנדס־ליעבע דעס עסטערייכישען פאלקעס אונד זיינע פרייהייטליבענדע בעמיהונג אין עסטערייך; אבער עסטערייך זאלל זיינע האנד ווענדען פאן אנדערען פעלקערן אונד פאן אנדערען לענדערן, וועלכע ניכט איהם געהארען, עסטערייך דארף באזנען אונד דיא הערצעגאווינא ניכט נעהמען, מאן שפריכט, דאס ענגלאנד אין דעם בינדניס צווישען עסטערייך־אונגארן אונד דייטשלאנד דער דריטטע אים בונדע זיין זאלל —; אבער, דא מיססטע איך ערסט פיעל מעהר וויססען, בעפאר איך אין דיעזעס בינדניס טרעטע! איך מיססטע דיא אבזיכטען דיעזער ביידען מעכטע בעססער קעננען!"

וויא עס הייסט, וויל מאן זאגאר אייניגע קאנזערוואטיווע פאם ביזהעריגען מיניסטעריום אויך אינס נייע מיניסטעריום ערנעננען, אים זא איינע פערזאהנונג צווישען דען קאנזערוואטיווען אונד ליבעראלען הערצושטעללען. לארד בעאקאנספילד, וועלכער בערייטס 75 יאהרע אלט איזט, ווירד גענצליך צוריקטרעטען; דען אין איינעם מיניסטעריום, וויא אין ווילליאם גלאדסטאן איזט, קאנן דיזבעגנאמטע איזראעלי פערבלייבען, דער איזראעלי וואר אויך אין דען יאהרען 1852, 1858, 1859, 1866 ביז 1868 ענגלישער מיניסטער אונד איזט שאן רעגיערונגס־מיטע. העטטע אינדעססען זיינע קאנזערוואטיווע פארטייא געזיעגט, זא ווערע ער נאך ווייטער מיניסטער־פרעזידענט געבליעבען; זא אבער ווירד ער זיך יעטצט גענצליך צוריקציעהען.

בעאקאנספילד האט דאס בעוואסטזיין, דאס ער וועהרענד זיינער רעגיערונג אללעס מעגליכע געטהאן האט, אים ענגלאנדס מאכט צו העבען אונד דען אייראפעאישען פריעדען הערצושטעללען. ער וואר דער הויפטשטאנדעס־בריגנער דעס בערלינער פריעדענס־פערטראגעס, ער בראכטע דיא טירקישע אינזעל ציפערן אן ענגלאנד אונד אינטער איהם האבען דיא ענגלישען ארמעען מעהרערע זיעגע געגען דיא צולים אין אפריקא אונד געגען דיא אפגאנען אין אזיען עררינגען.

אויס דעם אונגארישען רייכסטאגע.

דיא זיטצונג דעס רייכסטאגעס פאם 5־טען דיעזעס האטטע מאנכע אינטערעססאנטע פינקטע. דיא פערהאנדלונגען אונד בעראטהונגען דרעהטען זיך דא ניכט אים דיא האהע פאליטיק אדער אים פארטייא־שטרייטיגקייטען, זאנדערן אים אייזענבאהנאנגעלעגענהייטען. עס איזט נור שאדע, דאס ביא דיעזער פראקטישען אונד וויכטיגען פראגע איך נאנץ לעבהאפטע בעשטרעבונגען הערבייגעפיהרט ווארדען. זא קיממערטען זיך מאנכע דעפוטירטע ניכט דאריבער, וועלכע באהנען אונד וויא דאזעלבען איבערגיבט ווערדען זאללטען, אלס פיעלמעהר דאריבער, דאס דיא ארבייטער אים „ליטער אינגארן" בעשטעהען זאללען. דיעזע בעשטרעבונגען זינד גאנץ אונפראקטיש. ווענן זיך יעמאנד איינען ראק מאכען לאססען וויל, זא ווירד ער דאך ניכט דאריבער גרייבעלן, אב דער שניידער דייטש אדער אונגאריש שפריכט, זאנדערן אב דערזעלבע „גוט אונד בילליג" ארבייטעט. אויך ביא דען אייזענבאהן־אונטערנעהמונגען זאללטע דער שטאאט ניכט דאריבער זעהען, וועער דיא ארבייטער זינד, זאנדערן אויסשליעסליך דאריבער, וויא אונד וויא טהייער דיעזעלבען ארבייטען וואללען; דאך, לאססען וויר היער דיא איינצעלנען רעדען אין מעגליכסט קירצער פאססונג פאלגען:

בעניאמין באראש זאגטע: „איך האלטע דאס קאממוניקאציאנס־וועזען אדער דיא אייזענבאהנ־ אונד שיפפפאהרטס פיר האכסט וויכטיג. אונזער אייזענבאהנ־ אונד שיפפפאהרטס־וועזען קאסטעט בערייטס איינע מיללאירדע. דיא פערוואלטונג אונזערעס קאממוניקאציאנס־וועזענס איזט מיט גראססען שוויעריגקייטען פערבונדען. מיך וואנדערט עס, דאס זיך איבערהויפט נאך איין מאנן טריפפט, דער דיא שוויעריגע ארבייט איינעס אונגארישען קאממוניקאציאנס־מיניסטעריום איבערנימטט. איך וויל דאהער דען געגענווערטיגען קאממוניקאציאנס־מיניסטער פיר דיא אויף דיעזעם געביעטע בעשטעהענדען צאהלרייכען פעהלער ניכט טאדעלן. איך וויל נור איינעס הערפארהעבען. וועער זאללטע אייגענטליך דאס קאממוניקאציאנס־וועזען לייטען? דער מיניסטער אונד זיין שטאאטס־סעקרעטער. זא וואהל! אבער דיעזע ביידען הערדען מיססען זא דיא גאנצע צייט היגדורך אים פארלאמענטע זיטצען אונד האבען דאהער גאר קיינע צייט, זיך דארים צו קיממערן, וואס אין איהרעם מיניסטעריום אייגענטליך פארגעהט. דיא לייטונג דעס גאנצען קאממוניקאציאנס־וועזענס בעפינדעט זיך דאהער אין דען הענדען פאן בעאמטען, וועלכע זיך אים דיא אונגארישע קאנסטיטוציאן גאר ניכט קיממערן. דיעזע בעאמטען — לייטער דייטשע — האט דיא אונגארישע רעגיערונג נאך דעם 1867ער אויסגלייכע פאן דער אבסאלוטיסטישען רעגיערונג איבערנאממען, דא דאמאלס נאך קיינע אונגארישען בעאמטען פארהאנדען ווארען;

21 נומ׳ 66, ס׳ 518 נומ׳ 17, ס׳ 4175 נומ׳ 31, 69; יע 400 גולד׳: ס׳ 214 נומ׳ 38, 40, 62, 74, 87, 91, ס׳ 385 נומ׳ 8, 21, 57, 70, ס׳ 424 נומ׳ 86, 100, ס׳ 518 נומ׳ 3, 53, 69, 91, 97, ס׳ 593 נומ׳ 7, 15, 100, ס׳ 981 נומ׳ 41, 66, ס׳ 1108 נומ׳ 12, ס׳ 2399 נומ׳ 52, 83, ס׳ 2691 נומ׳ 25, 69, ס׳ 3578 נומ׳ 50, ס׳ 3699 נומ׳ 17, 27, 66, 68, ס׳ 4036 נומ׳ 66, 69, 91, ס׳ 4151 נומ׳ 63 אונד ס׳ 4175 נומ׳ 4 אונד 45.

אין אללע אבריגען פערלאזטען נומערן פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 200 גולדען.

2) דער ווייענער-לאזע.

בייא דער אם 1-טען אפריל 1880 פארגענאמענען ציעהונג ווארדען פאלגענדע נומערן פערזען געגאנגען.

2315 2311 2166 2065 2028 1693 1167 939 685 163 99 2883. אונד צוואר. פעול דער הויפטטרעפפער מיט 200000 גולדען איז ס׳ 939 נומ׳ 54; — דער 2-טע טרעפפער מיט 30000 גול. איז ס׳ 99 נ׳ 54 — אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 10000 גול׳ איז ס׳ 2065 נ׳ 100, פערנער געווינען יע 1000 גולדען: ס׳ 163 נומ׳ 34, ס׳ 685 נומ׳ 8, ס׳ 939 נומ׳ 56, ס׳ 1167 נומ׳ 59, ס׳ 2883 נ׳ 32; יע 300 fl ס׳ 163 נ׳ 11, ס׳ 939 נ׳ 95, ס׳ 1167 נומ׳ 91, ס׳ 1693 נומ׳ 77, ס׳ 2028 נומ׳ 50, ס׳ 2166 נומ׳ 43, 57, ס׳ 2311 נומ׳ 8, 15, 40, 92, אונד ס׳ 2315 נומער 17.

אין אללע אבריגען פערלאזטען נומערן פאללט דער גערינגסטע געווינן פאן יע 130 גולדען.

3) דער ווידאלד-לאזע.

בייא דער אם 1-טען אפריל 1880 פארגענאמענען ציעהונג ווארדען פאלגענדע נומערן געגאנגען.

178 259 337 651 705 724 734 751 816 1395 1439 1692 1820 2019 2211 2569 2733 2739 2785 2845 2870 2908 3147 3292 3271 3582 3724 3812. פאן דיעזען פעול דער הויפט-טרעפפער מיט 2000 גולדען איז ס׳ 2569 נומ׳ 33; — דער צייטע טרעפפער מיט 4000 גולדען איז ס׳ 337 נומ׳ 42 — אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 1500 גולדען איז ס׳ 705 נ׳ 2, פערנער געווינען: יע 400 גולדען: ס׳ 734 נומ׳ 10, ס׳ 3271 נומ׳ 2; יע 200 גולדען: ס׳ 1439 נומ׳ 19, ס׳ 3582 נומ׳ 33, ס׳ 3724 נומ׳ 31; יע 100 גולדען: ס׳ 178 נומ׳ 7, ס׳ 2019 נומ׳ 2, ס׳ 2733 נומ׳ 24, 42, ס׳ 2698 נומ׳ 15, ס׳ 3147 נומ׳ 15; יע 50 גולדען: ס׳ 337 נומ׳ 31, ס׳ 705 נומ׳ 9, ס׳ 751 נומ׳ 5, ס׳ 1820 נומ׳ 10, ס׳ 2019 נומ׳ 32, ס׳ 2733 נומ׳ 46, ס׳ 2739 נומ׳ 26, 50, ס׳ 2908 נומ׳ 27, 35, ס׳ 3812 נומ׳ 44; יע 30 גולדען: ס׳ 178 נומ׳ 42, ס׳ 259 נומ׳ 29, 31, 36, ס׳ 705 נומ׳ 22, 39, ס׳ 816 נ׳ 23, ס׳ 1395 נ׳ 3, ס׳ 1692 נ׳ 25 ס׳ 1820 נ׳ 49 ס׳ 2569 נומ׳ 39, ס׳ 2733 נומ׳ 12, ס׳ 2845 נומ׳ 3, 40, ס׳ 3292 נומ׳ 42, ס׳ 3271 נומ׳ 33, ס׳ 3582 נומ׳ 6, 9, 44, ס׳ 3724 נומ׳ 3, 26 אונד ס׳ 3812 נומ׳ 21, 31, 40, 41.

4) דער 1854-ער לאזע.

בייא דער אם 1-טען אפריל 1880 פארגענאמענען ציעהונג פעול דער הויפטטרעפפער מיט 100000 גולד׳ איז ס׳ 1607 נ׳ 17 — אונד דער 2-טע טרעפ-פער מיט 20000 גולד׳ איז ס׳ 756 נומ׳ 11.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

ווייצען טהיס 500 מעטרצ׳. 78. קילא 13.55 גולד. 900 מעטרצטר. 77.2 קילא 13.50 גולד. — 200 מעטר-צטר׳. 77. ק׳ 13.40 גולדען. 500 מטרצ׳ 75.4 קילא 13.25 גול. - 900 מטרצ׳ 75.8 קילא׳ 13.15 גול. 100 מטצ׳. 76. ק׳ 13.30 גול. 2500 מטרצ׳. 76. ק׳ 13.30 גולד. — (אל-לעס פער דרייא מאנאטע.)

קארן 10 גולד.

גערסטע פוטטער- 7.40—7.60 גולד. מארגע-וואארע — 8.50 גולד.

קוקורוץ נייע 7.50—7.70 גולד.

האפער 7.10—7.45 גולד.

רעפס 12½ גולדען.

מעהל-פריישע (פער 100 קילאגראמם אמטע זאק, פרייא אב פעסטע:) נו׳ 0: 23 גולד. 60 קר׳. נומ׳ 1: 23 גול. — קר׳, נו׳ 2: 22 גול. 20 קר׳, נו׳ 3: 21 גול. 20 קר׳ נו׳ 4: 20 גול. — קר׳, נו׳ 5: 19 גול. 20 קר׳, נו׳ 6: 18 גול. 40 קר׳, נו׳ 7: 17 גולד. 60 קר׳, נו׳ 8: 16 גול. 80 קר׳, נו׳ 8½ 16 גולד. — קר׳, פייגע קליעע 5 גול. 20 קר׳, גראבע קליעע 4 גולד. 40 קר.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגאריש — גולד. — לינזען — גול. — ראטע בוינע 7.25—7.50 גול. בוינע בוינן 13½ גולד. נראסע ווייסע באהנען 10.75 — — 11. גול. צווירעגעל 12—12½ גול. לינזאמען 14—14½. האנפאמען 10.50 גול. — מאהאי — 7.—7.50 גול. קומעגל 32—34 גול. ווישען 8 גול. — מאהן נייוועס 22—25 גול. בלוטע 27—29 גול. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס נייע מעסטאדע אום קלינען 35.75 גול. אלטע-מעסטאדע 37½ גולדען. פער 10000 לייטער פערצענט. —

צוועטשקען. באמבנישע 22.30—22.75 גול.

רעסס-קוכען 5 גול.

ריבאל דאפפעלט-דאפפיטרעסס 31.50—35 גולד. פער 100 קילאגראמם.

אונשליטט (חלב) 42.50—43.50 גולד.

פעטראלעאום 17 גולד.

שאפ-פעללען אין פאריגער וואכע וואורדען 40000 ששק פערשיעדענע נאשטענען פערקויפט. אונד צוואר דרייטאגיגע 55 — 56 גולד. פער 100 קילא. פערבשע 130—138 גולד. באשקירע אונד באנאטער 145—155 גולד. ווענגערוגיגע 125—140 גולדען. (אללעס פער 102 ששק.)

לאמטפלעלע דרייטאגיגע צו 55—65 גולד. טירקישע אונד מאצעדאנישע 75—85 גולד. סעבבישע 90—95 גול. אלאמענטער 57—80 גול. (אללעס פער 102 ששק.)

נאיס פעללע פערבשע אונד טירקישע 150—170 גול. אונגארישע אפפעלע 160—175 גולד.

הייטע. ווייך נאטורע: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הויטע 105 — 112 גולד. אבגעהויטע טראקענע 115 — 118 גולד. ראההייטע 11½—12½ גולד. פער פאאר. קאלב-פעללע אזגע-ראאסע 195 — 205 גולדען. מיט ראאסען 180—185 גולד.

לעדער נעשעפטמ פעסטע הויטע 25—28-קילא 172—174 גולד. אינגאר פערזענדעט מעצען פאן 12—16 קילא 166—170 גולד. צווייטאר פערזענדעט מעצען 17—18 קילא, 162—164 גולד. דרייטאר פערזענדעט מעצען 11—22 קילא 168—170 גולד.

קאלבלעדער, גענערבטע 6—8-קילא 310—340 גולדען. בייזע 9—11-קילא 460—465 גולדען פער 100 קילא.

שאפפוולל, אין פאריגער וואכע וועד 4000 מולא פערקויפט וואורדען. אונד צוואר: דאפפעלטע אייג-שוינען 100 גולד. פייגע אייגשוינען 138—143 גולד. (אללעס פער 56 קילא.

פעכטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 31-טען מ. ד. הער אין פעסט אבגעהאלטענע וואכען-מארקט וואורדען 1176 שטק נאס- אונד 1581 קלייג-פיעה צו מארקטע געבראכט. הערפאן וואורדען פערקויפט: 47 שטק שטייערע, פער שטק פאן 70—175 גולדען — 543 אכסען דאס פאאר פאן 218—400 גולד. 496 קוהע, דאס פאאר פאן 130—267 גולד. 86 מעלב-קוהע דאס שטק פאן 80—195 גול. 94 שטק בעסערע, דאס פאאר צו 110—240 גולד. 582 שטק קלייגע, דאס שטק פאן 12—24 גולד. 999 שטק לעמעמער דאס פאאר 3½—6 גולד. פרייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 50—54 גולד. קוה-פלייש 48—51 גולד. קאלב-פלייש 40—50 גולד. בעסערע-פלייש 45—48 גולד.—

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 37.25—37.75 גול. צו 10000 לייטער פערצענט.

ריבאל 32.50—33.50 גולד. פער 100 קילא.

ווייצען, פעקויפט וואורדען 10000 מעטר-צטר׳. פרייזע: באנאטער-ווייצען 76—78-קילא 13.60—14.40 גול. פער מעטרצטר. —

קארן, אונגארישע 67—71-קילאגראמם 10.50—10.75 גולד׳ פער מעטר-צטר.

האפער, אונגארישער 7.80—7.85 גולדען פער מעטר-צענטנער.

גערסטע, סלאוואקישע 61—64-קילא 8.75—10.25 גולדען.

רעסס באנאטער 12.75—13 גולד. קאחל 13.25—13.50 גולדען.

קארן-מעהל, נו׳ 1: 18.50—19.50 גולד. נו׳ 2: 16.50—17. גולדען פער מעטר-צטר.

ווייצען-מעהל נו׳ 0: —24.—24.75 גולד׳ נו׳ 1: 21.60—22.60 גולד. נו׳ 2: 20—21.20 נו׳ 3: 19.20—20.50 גולדען. אללעס פער מעטר צטר.—

הילזענפרוכטע: לינזען 20—30 גולדען ערבסען 9—15 גול. באהנען —.10 — 12 גולד. הויזען —.8—8.75 גולד׳ (אללעס פער 100 קילא.)

לאטטע-ציעהונג אם 31-טען מערץ 1880.

ברינן	49	14	42	32	58

ציעהונג אם 3. אפריל.

אפען	6	32	40	55	85
לינץ	30	58	76	28	90
טרייעסט	74	80	73	6	85

פעראנטווארטלעער רעדאקטער: מאר בריז רייס.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע	ווייטאלטעס פר. העקטאל.	פער 100 קילאגראמם
ווייצען נייע באנאטער	75	13.35—13.50
„ „ „	76	13.55—13.65
„ „ „	77	13.75—13.85
„ „ „	78	13.90—14.—
„ „ „	79	—
„ „ „	80	—
טהיס	74	—
„ „ „	75	13.45—13.55
„ „ „	76	13.60—13.70
„ „ „	77	13.80—13.90
„ „ „	78	13.95—14.05
„ „ „	79	—
„ „ „	80	—
פעסטער נאדען	74	13.30—13.40
„ „ „	75	13.45—13.55
„ „ „	76	13.55—13.65
„ „ „	77	13.80—13.85
„ „ „	78	—
„ „ „	79	—
„ „ „	80	—
וויסענבורגער	74	—
„ „	75	—
„ „	76	13.45—13.60
„ „	77	13.60—13.70
„ „	78	13.80—13.90
„ „	79	13.95—14.05

פרוכטע		פר. העקטאל.	פער 100 קילאגראמם
קארן		72	10.35—10.40
גערסטע פוטטער		62	9.30—8.40
גערסטע פוטטער		62	8.05—7.80
האפער		41	7.80—7.55
קוקורוץ באנאטער		—	8.30—8.35
אלטע		73	8.25—8.20
מארגע		—	8.— — 7.80
ווייצען	פער אקאבער	—	—
„	„	—	—
„	פרוכטבאר	13	—
„	„	8.25	—
קוקורוץ		—	—
גערסטע		—	—
האפער		7.30	—
„		—	—
„		—	—
רעפס		—	—

באללען-מעהל			פר. הע.
נומער	0		23.60
„	1		23.—
„	2		22.50
„	3		21.20
„	4		20.—
„	5		19.20
„	6		18.40
„	7		17.60
„	8		16.80
„	8½		16.—
עם קליעם: אלטע פעסטער פרוכטבאר			37.—
„ „ „ נייע			35.—

דער באללען: 100 קילאגראמם מיט זאק

קורס-טאבעללע פאם 3. אפריל.

געלד-קורס	קר.	אל.
הלבער-אסיגן	—	100
דוקאטען	5	58
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען גולד. שטק (20 פראנקס)	9	48
נאפאלעאונאר	9	48
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	45
20 פראנקשטיק	11	67
פאפיער-רובעל	1	25

לאזע.	קר.	אל.
1854-ער 1 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	123	75
1860-ער „ גאנצע	130	20
דעצעמ	133	25
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	174	75
דעצעמ „ 50 „	171	—
קאמע קונסטיגע	29	—
טירקען-לאזע	16	—
הונגערישע אלטע לאזע	177	25
נראנד-לאזע צו 10 גולדען	43	50
נראנד-לאזע פון אנדרעאס-פאפיר-לאזע	107	—
אלטבערגער לאזע	25	—
רודאלפ-לאזע צו 10 גולדען	17	50
נראנד-לאזע „ „ „	20	75
אפנער לאזע „ 10 „	43	25
פאלפי לאזע „ 10 „	42	50
ווינדישגראץ-לאזע „ 10 „	20	—
פאלפי-לאזע „ 10 „	52	—
נראנדענבורג לאזע „ 20 „	22	50
פם-נאטיאנס לאזע „ 10 „	45	50

לאזע.	קר.	אל.
פאמאנדיערע לאזע צו 20 גולדען	—	25
פרייבערע לאזע „ 100 „	123	50
דעצעמ „ 50 „	62	50
וואלדשטיין-לאזע „ 20 „	—	34
וויגענגעלעגע „ 20 „	37	50
אונגארישע אקאבע-לאזע צו 100 גולד.	115	50
דעצעמ צו 50 גולדען	—	114
ווינדישע לאזע	118	75

ווערטד-פאפיערע	קר.	אל.
אונגארישע נאדיל-רענטע	103	90
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	—	92
פעסטער-פאנאטער	90	50
ווענגערישע	—	—
נאריזשע	98	25
נוטאלענע	97	50
אונגארישע אינגענאהר-אנלעהען	120	75
הונגערישע-אנגלאנגס-אנלעהען	92	50
פאפיערענע דער אונגארישען באנק-ענדלעהן צו 5 אינהאלט פערצענט	102	—
דער אונגארישען דיפאסיטען-באנק צו 5½ פערצענט	94	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באנק-ענדלעהן צו 5 אינהאלט פערצענט	—	98
דעצעמ צו 6 פערצענט	102	—
דער פעסטער האנדעלס-באנק	102	25
דער אפפענער	—	81
דער נאדי-אפפענער	146	25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1880. — Druck v. M. Barian, Waitznerboulevard

ליך איינגענעמען זאללטען? — לארד בריגה בעאנטװארטעטע דיעזעס פריװאט-שרײבען אין איינעם אפפענטליכען בלאטטע, דאמיט אללע יודען ענגלאנדס היעפאן קעננטניס ערהאלטען מאגען. אין דיעזער אנטװארט היעס עס אונטער אנדערם:

"אלס עס זיך דארום האנדעלטע, דיא יודען-עמאנציפאציאן אים ענגלישען פארלאמענטע דורכצוזעטצען — װער טראט פיר דיא גלײכשטעללונג דער יודען איין? דיא גאנצע ליבעראלע פארטײא, װעלכע דאמאלס אין דער מאיאריטעט װאר! פאן דער קאנזערװאטיװען פארטײא שטיממטע ניעמאנד פיר דיא יודען-עמאנציפאציאן אלס לארד בעאקאנספיעלד, דער דאמאלס נאך "דע איזראעלי" היעס! — װארים ער פערזאנליך יא פיר דיא גלײכשטעללונג דער יודען װאר — דאס בראיכט װאהל ניכט ערסט געזאגט צו װערדען. דא ער פאן געבורט יודע װאר, האטטע ער נאך מאנכע קעמפפע צו בעשטעהען, אים זיך איינע פאליטישע שטעללונג אים לאנדע צו פערשאפפען. מאן טראכטעטע איהן נאך מאגליכקײט צוריקצוזעטצען, דא דיא פארנעהמען לארדס זיך דאך שעמטען, מיט איינעם מאננע אין פאליטישע פערהאנדלונגען זיך איינצולאססען, דער אלס יודע געבארען װאורדע. דע איזראעלי ארבײטעטע נור דאהער פיר דיא גלײכשטעללונג דער יודען, דאמיט איהם זײנע געבורט ניכט מעהר "צור שאנדע" געריכע. אויך בײא זײנעם אויפטרעטען פיר דיא יודען װאר אלזא דער נאכמאליגע לארד בעאקאנספיעלד אייגענניטציג, דא עס איהם װעניגער אים דאס װאהל זײנער גלײבענסגענאססען צו טהון װאר, אלס אים זײנע "אײגענע עהרע". דא נון קײן איינציגער רעפרעזענטאנט אים דער קאנזערװאטיװען פארטײא זײנערצײט פיר דיא גלײכשטעללונג דער יודען איינטראט, אונד דיעזע איהרע עמאנציפאציאן אויסשליעסליך דער ליבעראלען פארטײא צו פערדאנקען האבען — זא ליעגט עס אין איהרעם אינטערעססע אונד איזט עס עבען אויך איהרע פפליכט, זיך בײא דען װאהלען דער ליבעראלען פארטײא אנצושליעסען!" — דיעזעס אין דען פערברײטעטען צײטונגען ערשיענענע שרײבען דעס לארד בריגה װאר נאטירליך דאראיף בערעכנעט, דיא יודישען װעהלער דאפיר צו געװיננען, איהרע שטיממען צו גונסטען דער קאנדידאטען דער ליבעראלען פארטײא אבצוגעבען. דיא יודען שײנען זיך יעדאך דורך דיעזע איסערונג פאן איהרער פאליטישען איבערצײגונג ניכט געטרעננט צו האבען, זיא טהײלען אונד בילליגען דיא פאליטיק דעס לארד בעאקאנספיעלד. היעצו קאממט נאך, דאס גלאדסטאן, דאס הױפט דער ליבעראלען פארטײא, אלס "יודען-פײנד" בעקאננט איזט. באראן װארמס בעניטצטע אלזא דיא געלעגענהײט דער נײ-יאהרען דאג: אים דען יודען-פײנדליכען גלאדסטאן צו פאללע צו ברינגען. גלאדסטאן װירד דיעזע אהרפײגע מיעה עמפפינדען. ער האט איף דיא אינטערשטיצונג דער יודען פיר זײנע פארטײא געהאפפט, אונד נון מיססטע ער זעלבסט איינעם יודען געגענאיבער דורכפאללען!

"(האט מאן דען װירקליכען מארדער אדער ניכט?) אונזערע לעזער װערדען זיך נאך עראיננערן, דאס אים יאהרע 1879 דער יודישע פעה-הענדלער אלעקסאנדער ניימאנן אין אונזערער הױפטשטאדט ערמארדעט אויפגעפונדען װאורדע. אללע אנשטרענגונגען דער פאליציא, דען מארדער אויספינדיג צו מאכען, בליעבען ערפאלגלאז. דרײא פערזאנען װאורדען װאהל צו פערשיעדענען צײטען פערהאפטעט, װײל איף זיא דער פערדאכט דיעזעס מארדעס פיעל, װעלכע יעדאך װיעדער איף פרײען פוס געזעטצט װערדען מוססטען, נאכדעם געגען דיעזעלבען קײנע שולד-בעװײזע ערבראכט װערדען קאננטען. װיע עטװא 3 ביז 4 מאנאטען געריעטה דער גאנצע פאלל אין פערגעססענהײט, נאכדעם דיא פאליציא יעדע האפפנונג אויפגעגעבען, דאס איהר דיא ענטדעקונג דעס מארדערס אײנמאל געלינגען קאננטע. דיעזער טאגע נון האט דיא זאכע גאנץ אינערװארטעט איינע אנדערע װענדונג גענאממען. דיא פאליציא פערהאפטעטע נעמליך איינען בעקאננטען אונד בערײטס פיעלמאל אבגעשטראפטען גױנער, נאמענס פראנין קאהן, דער פרײװיללינג איינגעשטאנד, דאס ער דען פעה-הענדלער אלעקסאנדער ניימאנן ערמארדעט האט! — דער פערהאפטעטע, בײא דעם איין ברעך-אייזען פארגעפונדען װאורדע, גאב בײא דער אבער-שטאדטהױפטמאננשאפט פאלגענדעס צו פראטאקאלל: איך הײסע פראנין קאהן, בין אים לינאש געבורטיג אונד 27 יאהרע אלט. איך האבע פאר קורצעם אין איינעם קאפפעע-שאנקע איינען שפיעגעל געשטאהלען, װאפיר איך איינען מאנאט ארעסט ערהיעלט. איינער אנשטעקענדען קראנקהײט װעגען װאורדע איך אינס האספיטאל געבראכט, װא איך פאן איינעם אנדערען קראנקען אין פאאר שטיעפעל שטאהל אונד דאנן דורכגינג. איך פיהרטע אומטער דען פאלשען נאמען "לעאפאלד װאלף", הײסע אבער אין װירקליכקײט "פראנין קאהן". דאס ברעכאייזען װאללטע איך דאצו בעניטצען, אים איירגענד װא איינציברעכען אונד מיר דאס נאטהיגע געלד צים אנקױפע איינער מאשינע-פיסטאלע צו פערשאפפען, דא איך דען פלאן געפאסט, מיך צו ערשיעסען. מײנע יוגענד-געשיכטע איזט איבריגענס איינע אינטערעססאנטע. איך שטודירטע ביז צו מײנעם 19-טען יאהרע דיא טעכניק, װאראן איך אססענטירט װאורדע. איך בראכטע עס ביז צים אפפיציער, דעזערטירטע אבער אונד טריעב מיך אין דער װעלט אהנע פלאן הערים. איך ליעס מיך זאדאנן בײא איינעם אנדערן רעגימענטע אויפנעהמען, װאורדע איך דארט אפפיציער אונד דעזערטירטע נײערדינגס. אלס איך מיך צים דריטטענמאלע װיעדער אין איין רעגימענט אויפנעהמען ליעס, װאורדע איך דורך מײנע "פאטאגראפיע", דיא אן אללע רעגימענטער פערזענדעט װאורדע, ערקאננט אונד צו איינער 4 יעהריגען "שטאקהױז-שטראפע" פערארטהײלט, דיא איך אויך אבביססטע. אלס איך בעפרײט װאורדע, ערגאב איך מיך דען "שװינדעלײען", װאפיר איך אפטער פאליצײליך אבגעשטראפט װאורדע. לײדער זאנק איך אימטער טיעפער אונד טיעפער, ביז איך צים מארדער װאורדע. איך טראף נעמליך מיט אלעקסאנדער ניימאנן אים װאססערמאננישען טראקטער-הױזע (אונװײט פאם ארצישען קאפפעע-הױזע) צוזאממען. ער גאב זיך פיר איינען שײנ-הענדלער אויס. װיר פערבראכטען דיא נאכט ביז 3 איהר מארגענס אין פערשיעדענען קאפפעע-הײזערן. ניימאנן מאכטע זיך איף דען װעג נאך װאיצען, יעטצט פיעל מיר דער געדאנקע איין, דאס איין שײנ-הענדלער דאך פיעל געלד האבען מוססע. איך בעגלײטעטע איהן דאהער ביז איף דיא זאגענאננטע "אויסערע װאיצנער-שטראסע". עס װאר נאך זעהר דונקעל. איך צאג מײן טאשענמעססער הערפאר, פאקטע דען ניימאנן ראש אן דער בריסט, װארף איהן צו באדען אונד שניטט איהם דיא קעהלע דורך. איך פאנד בײא איהם עטװא 350 גילדען, דיא איך צו מיר נאהם, װעהרענד איך דיא בײא איהם פארגעפונדענען שײנען װעגװארף. נאכדעם איך מיך פאן בלוט געריניגט האטטע, גינג איך נאך אפען, פאנד אבער דארט קײנע רוהע אונד טריעב מיך װײטערס אין מישקאלץ, טעמעשװאר, גראס-װארדײן אונד אנדערען ארטען הערים, ביז מיר דאס געלד אויסגינג, אין פאלגע דעססען איך געצװאונגען װאר, אין דיא הױפטשטאדט צוריקצוקעהרען. װײל דיעזעס שװערע פערברעכען איף מיר לאסטעטע, װאר איך ענטשלאססען, מײנעם לעבען דורך איינען פיסטאלען-שוס איין ענדע צו מאכען!" — זא װײט דאס געשטענדניס דעס פערהאפטעטען קאהן. דערזעלבע װאורדע יעדאך אונטער ארצטליכע אויפזיכט געשטעללט, װײל מאן פערמוטהעט, דאס ער "איררזיניג" זײא אונד עבען נור אין זײנעם "װאהנזיננע" זיך אײנבילדעט, דער מארדער ניימאנן'ס צו זײן. זא איזט מאן נאך אימטער ניכט אים קלארען דאריבער: אב מאן דען װירקליכען מארדער ניימאנן'ס האבע אדער ניכט!

"(זעלבסטמארד איינעס קאניגליכען קאממיסערס.) װיר האבען פאר װעניגען װאכען מיטגעטהײלט, דאס דער װײצע-געשפאנן דעס סארינער קאמיטאטעס, הערר פײס

בעפעהלסהאבער אונד רעגיערער דער געזאממטען יודענהײט דײטשער נאציאן; איך האבע עס זעלבסט אונטערצייכנעט אונד מײן קאיזערליכעס זיעגעל דאראן העפטען לאססען. אונד נון שװארע מיר טריע אונד געהארזאם זאװאהל אין דײנעם נאמען אלס אין דעם דײנער ברידער אונד אנפערװאנדטען, דער געזאממטען יודענהײט אין אללען לאנדען, דיא מײנער הערשאפט אינטערטהאן זינד."

אונד ר' יאסעלמאנן לײסטעטע דען שװור, דער איהם פאן דעם רײכסקאנצלער אים בײזײן דעס קורפירסטען אלבערט פאן מאינץ פארגעלעזען װאורדע. דער שריפטליכע שװור בעפינדעט זיך הײטע נאך אים "ארכיװע" צו בריססעל.

ר' יאסעלמאנן װענדעטע זיך דאראיף אן דען קאיזער אונד שפראך: "האבעט דאנק, מאיעסטעט, פיר דיא האהע גנאדע, דיא אײערע מאיעסטעט מיר אונד מײנען גלײבענסגענאססען ערװיעזען. געשטאטטען אײערע מאיעסטעט, דאס איך זאגלײך פאן דעם מיר פערליעהענען רעכטע געברױך מאכע אונד אײער מאיעסטעט גנאדע ביטטע פיר מײנע ברידער אין אבערנעה, װעלכען דיא אײערע מאיעסטעט איינען אויסטרײבונגס-בעפעהל צו ערלאססען געריהט האבען."

ר' יאסעלמאנן ערצעהלטע נון דעם קאיזער דיא גאנצע געשיכטע פאן דעם בירגערמײסטער פאן אבערנעה אונד פאן פפעפפערקארן, װאריבער װיר בערײטס אין דער 24. אונד 25. פארטזעטצונג בעריכטעטען.

אלס ר' יאסעלמאנן פאם קאיזער פעראבשיעדעט װארדען װאר, ערטהײלטע דער קאיזער דען בעפעהל, דען בירגערמײסטער פאן אבערנעה, העררן יאקאב בראנד, זאװיא העררן יאהאננעס פפעפפערקארן צור אודיענץ פארפאדערן צו לאססען. דיא בײדען מעננער פיהלטען זיך דורך דיעזע איינלאדונג האכבעגליקט אונד ערשיענען פינקטליך צור בעשטיממטען שטונדע.

דער קאיזער זאס איף זײנעם טהראנע; צו זײנער רעכטען שטאנד קורפירסט אלבערט פאן מאינץ, צו זײנער לינקען דער רײכסקאנצלער, אין איינעם האלבקרײזע אים איהן שטאנדען דיא גראסען דעס רײכעס.

פאר דעם בליקע דעס קאיזערס ערציטטערטען דיא בײדען מעננער, דיא ער פאר זײנען טהראן האטטע רופען לאססען, נאך עהע ער איין װארט צו איהנען שפראך.

"איהר האבט (זאגטע דער קאיזער צו בראנד אונד פפעפפערקארן) דורך ליגען אונד פערלײמדונגען דען קאיזערליכען בעפעהלסהאבער, דען יודען יאסעלמאנן פאן ראסהײם, אינס געפענגניס געבראכט, איף פאלשע, אונזיננינע אויסזאגען הין, דיא איהר אויסגעדאכט, אים איהן צו פערדערבען; געשטעהט דיא װאהרהײט, זא זאלל אײערע שטראפע איינע לײכטערע זײן, װאגט איהר עס אבער, אויס'ם נײע צו ליגען, זא לאססע איך דיא זאכע אויס'ם שטרענגסטע אונטערזוכען, אונד עס װירד אײך אײערע קאפפע קאסטען. װענן אײך אײער לעבען ליעב איזט, שפרעכעט דיא װאהרהײט."

דא װארפען זיך דיא בײדען איף דיא ערדע ניעדער אונד פינגען אן צו װײנען אונד אים גנאדע צו ביטטען.

קארל בליקטע פעראכטונגספאלל איף זיא הערניעדער אונד זאגטע:

"דא ליעגט איהר פײגען מענשען איף דער ערדע אונד װינזעלט װיא דיא הונדע, דיא פאן איהרעם העררן אבגעשטראפט װערדען זאללען. — װארים האבט איהר אײך ניכט געשעמט, צו ליגען אונד צו פערלײמדען? דער יודע יאסעלמאנן זאלל קאממען אונד זעהען, װיא איך דיא פערלײמדער בעשטראפע."

זאפארט ענטפערנטע זיך איין דיענער, אים ר' יאסעלמאנן צו רופען. אלס דיעזער אין דאס פארצימער דעס קאיזערליכען זאאלעס טראט, װאר ער פאן דעם, װאס ער געזעהען, האכסט איבעראשט. דער געשטרענגע הערר בירגערמײסטער פאן אבערנעה אונד יאהאננעס פפעפפערקארן קראכען איף אללען פיערען הערים אונד בעללטען װיא דיא הונדע. אלס ר' יאסעלמאנן אײנטראט, װאללטען זיא זיך ערהעבען; דא שלוגען צװײא אפפיציערע מיט איהרען זעבעלן איף זיא לאז אונד צװאנגען זיא װײטער צו בעללען. אים זיא הערים שפראנגען דיא דיענער, צופטע אונד האפ-נארען דעס קאיזערס אונד נעקטען זיא, װיא מאן הונדע צו נעקען פפלעגט; היעלטען איהנען שטאקע פאר, דאס זיא דאריבער שפרינגען זאללטען; זאבאלד זיא זיך װײגערטען, װארען דיא אפפיציערע בײא דער האנד אונד צװאנגען זיא, צו שפרינגען, אונד אנדערע הונדע-קונסטשטיקע אויסצופיהרען. נאכדעם ר' יאסעלמאנן איינע צײט לאנג דיא זעלטענע קאמאדיע מיט פערװאנדערונג בעטראכטעט האטטע, װאורדע ער גערופען, פאר דעם קאיזער צו ערשײנען.

"האסט דיא געזעהען (רעדעטע קארל איהן אן), װיא דיא בײדען הונדע שפרינגען, אונד האסט דיא געהארט, װיא זיא בעללען? זא פפלעגע איך דיא פערלײמדער צו בעשטראפען. יעדער, דער פערלײמדער איזט, מוס ניעדערקריעכען אונד װיא איין הונד בעללען."

(פארטזעטצונג פאלגט.)

די דאס אייזענבאהנ-וועזען פערשטאנדען העטטען. זייט יענער צייט האבען יעדאך פיעלע הונדערטע אונגארישע שטודענטען „די טעכניק" שטודירט, די נון אללע דאס אייזענבאהנ-וועזען גרינדליך פערשטעהען. אונד דאך ווערדען נאך אימער די אלטען דייטשען בעאמטען אין איהרען שטעללען בעהאלטען; היערין ליעגט דער פעהלער. זא קאם עס, דאס דער שטאאט די טהייסבאהן שאן פאר מעהרערע יאהרען רייפען וואללטע, ווי די אקציען נור 205 גילדען שטאנדען. די זאכע וואורדע דורך די דייטשען בעאמטען ביז יעטצט פערצאגערט. אלס דער שטאאט ניטהיגט די ער-ווערבונג באהן אנקויפטע, מוסטע ער פיר יעדע אקציע 245 גילדען בעצאהלען; היעצו געלאנגטע מאן דורך די „געהיימטהוערייא" יענער בעאמטען, וועלכע פיינדע דער קאנשטיטוציאן אונד דער „אפ-פענטליכקייט" זינד:"

יאזעף מאראס שטיממט דעם פאָררעדנער צו אונד זאגט אונטער אנדערעם: „ניכט בלאָס אים קאָממוניקאציאָנס-מיניסטעריאום זעלבסט זינד די בעאמטענ-שטעללען מיט דייטשען בעזעטצט, זאנדערן אויך אין דען מאשינען-פאבריקען פיר די אייזענבאהנען ווערדען די דייטשען דען אונגארישען ארבייטערן פאָרגעצאָגען. עס דארף ניכט לענגער געדולדעט ווערדען, דאס די אונגארן אין איהרער אייגענען היימאטה פאן דען דייטשען ערדריקט ווערדען. די האהערען אייזענבאהנ-בעאמטען, די נאטירליך נאך אימער אים דייטשען בעשטעהען, בעהויפטען אימער דאס די אנגעשטעללטען אונד איהרען אונטערגעארדנעטען אונגארישען בעאמטען ניכט די נויטיגע פעהיגקייט בעזיטצען. דאס איזט איינע אבזיכטליכע פערלייטדונג, וועלכער די אונגארישע רעגיערונג דאך קיין גלויבען געבען וואללטע, דא זיא איבריגענס יעטצט די טהייסבאהן אנגעקויפט, זא מאגע זיא אללע דייטשען בעאמטען בעזייטיגען אונד אויסשליעסליך אונגארישע בעאמטען אנשטעללען, וועלכע דער אונגארישען שפראכע מעכטיג זינד:"

בלאזיאס ארבאן אונד לודוויג קארמאן שיינען די זאכע פיעל פראקטישער אויפגעפאסט צו האבען. דיעזע שפראכען ניכט מעהר פאן דייטשען אדער אונגארישען בעאמטען, וויל דיעזע אנגעלעגענהייט פיר דאס אייזענבאהנ-וועזען גאנץ גלייכגילטיג איזט. בלאזיאס ארבאן פראגטע דען קאָממוניקאציאָנס-מיניסטער גאנץ איינפאך: וואריום די נעבענ-באהן מארא-דיערעש (זיעבענבירגען), דערען בוי שאן אים יאהרע 1870 געזעטצליך אויסגעשפראכען וואורדע, נאך אימער ניכט פערטיג איזט? — לודוויג קארמאן פראגטע דאגעגען: וואריום דער קאָממוניקאציאָנס-מיניסטער נאך אימער קיינען געזעטצ-ענטוואורף איבער דען בוי דער פעסט-סעמלינער באהן איינגעבראכט?

עמעריך איוואנקא זוכט צו בעווייזען, דאס היינטע ניכט מעהר זא פיעל דייטשע בעאמטע בייא דער אייזענבאהן אנגעשטעללט זינד, אלס דיעס פריהער דער פאלל וואר. איבריגענס זינד די אונגארישען בעאמטען זעהר טהייער. בייא דער נאָרד-אָסט-באהן וואָללטע פאר קורצעם איינע האָהע שטעללע בעזעטצט ווערדען. מאן וואָללטע דיעזע שטעללע איינעם אונגארישען בעאמטען איבערגעבען; דיעזער פאָרדערטע יעדאך איין יאהרעס-געהאלט פאן 8000 גילדען, וועהרענד איין דייטשער בעאמטער דיעזעלבע שטעללע אום איין יאהרעס-געהאלט פאן 3000 גילדען איבערנאָממען האט. דער שטאאט דארף קיין געלד צום פענסטער הינויסווערפען, ער מוס זאלכע לייטע זוכען, די גוט אונד וואָהלפייל ארבייטען! —

העררן נאהם קאָממוניקאציאָנס-מיניסטער פעטש האט וואָרט אונד זאגט: „געעהרטעס הויז! ווען מאן בעהויפטעט, דאס די בעאמטען אין מיינעם מיניסטעריאום אים די אונגארישע קאָנשטיטוציאָן זיך ניכט קימערן, זא איזט דיעס ניכט ריכטיג. טראָטצדעם איך אים פארלאמענטע בעשעפטיגט בין, פערנאכלעססיגע איך דענגאך די אנגעלעגענהייטען מיינעס מיניסטעריאומס ניכט, די איך זעלבסט געוויססענהאפט פריפע. ווען די טהייס-באהן ניכט פריהער אנגעקויפט וואורדע, אלס די אקציען נאך בילליגער וואָרען, זא קאָננען היעפיר ניכט די בעאמטען מיינעס מיניסטעריאומס פעראנטוואָרטליך געמאכט ווערדען. דער אנקויף וואורדע איינפאך דעסהאלב פערצאגערט, וויל דער דאמאליגע פינאנצמיניסטער הירצו קיין געלד הערגעבען וואָללטע; איבריגענס האבע איך געשטרעבט, דאס זאוויעל אים מיניסטעריאום אלס אויך בייא דער אייזענבאהן אונד אין דער מאשינען-פאבריק אונגארן אנגעשטעללט ווערדען זאללען. ליידער זינד אבער די ווענען ליינע, וועלכע „די טעכניק" שטודירט אונד פיר דאס אייזענבאהנ-וועזען זיך הערנגעבילדעט האבען, ווארצעליך „ארבייטסשייע", דעסהאלב די ארבייטסלוסטיגען דייטשען איבעראל פארגעצאָגען ווערדען מיססען. די נעבענ-באהן מארא-דיערעש ווירד אויסגעבויט ווערדען, זאבאלד די נאך בעשטעהענדען הינדערניססע וועגגערייטט זינד. וואס די פעסט-סעמלינער באהן בעטריפפט, זא קאנן איך פערזיכערן, דאס דערען בוי בערייטס פעסטגעשטעללט איזט אונד ווירד דיעזעלבע אן דער לינקען (ניכט אָפנער, זאָנדערן פעסטער) זייטע דער דאָנוי איבער טשערנזאפעל (סאבארקא) געפיהרט ווערדען. נאך אים לויפע דיעזעס מאנאטס ווערדע איך האָפפענטליך אין דער לאגע זיין, דעם רייכסטאגע איבער די פעסט-סעמלינער באהן איינען געזעטצ-ענטוואורף צו אונטערברייטען!"

די רעדע דעס העררן קאָממוניקאציאָנס-מיניסטערס איזט מיט לעבהאפטעם בייפאלל אויפגענאָממען וואָרדען. נור איינע איסערסט לינקען ציינטען זיך אונציפריעדען דאריבער, דאס הערר פעטש ניכט איינע פייטשע הערנימט, אום אללע דייטשען בעאמטען אויס זיינעם קאָממוניקאציאָנס-מיניסטעריאום שאָנונגסלאָז הינויסצויאגען.

פערשיעדענע נייאינקייטען.

(ביסמארק האט אבגעדאנקט) אים דייטשען פארלאמענטע וואורדע פאָרגעסטערן איבער איינע שטעמפעל-אנגעלעגענהייט פערהאנדעלט אונד אבגעשטיממט — אונד דא די אבשטיממונג געגען דען ווילען אונד געגען די מיינונג דעס פירסטען ביסמארק אויסגעפאללען איזט, זא ערקלערטע ביסמארק, דאס ער פאן זיינער ביזהעריגען שטעללע אלס רייכסקאנצלער אבדאנקען מיססע, אונד האט אויך שאָן זיין געזוך אים ענטלאססונג אן דען קאיזער איינגערייכט. — ער ערקלערטע, דאס ער מיט איינער זאלכען פאָליטיק, ווי זיא די מאיאריטעט אים דייטשען בונדעס-ראטהע בעפאָלגט, ניכט מעהר רעגיערען קאָננע. — דיעזער פאָרפאלל ערעגט אונגעהייערעס אויפזעהען, דא איינע אבדאנקונג ביסמארק'ס צו דען וויכטיגסטען פאָליטישען ערייגניססען געהאָרט. אינדעססען גלייבט מאן דאס דער דייטשע קאיזער ליעבער די דעפוטירטען נאכהויזעשיקען, בעפאָר ער זיינען רייכסקאנצלער אבדאנקען לאססען ווערדע.

(באראָן פאָן וואָרמס אונד גלאַדסטאָן) דער בעריהמטע יידישע באראָן וואָרמס אין לאָנדאָן איזט אין איינעם וואהלבעצירקע געגען גלאַדסטאָן אויפגעטרעטען אונד האט אויך דען זיעג דאפאָן געטראָגען. דאס מאכט נאטירליך אין גאנץ ענגלאנד גראָסעס אויפזעהען, דא יא גלאַדסטאָן דאך דער הויפטפיהרער דער ליבעראלען פארטייא איזט, די דיעסמאל בייא דען וואהלען אים אללגעמיינען איינען גלענצענדען זיעג ערונגען האט. די זאכע האט אבער אויך נאָך איסערדעם איינע רעכט אינטערעססאנטע זייטע. איין אנגעזעהענער יידישער באנקהויז-בעזיטצער ריכטעטע נעמליך פאר קורצעם איין שרייבען אן לאָרד ביראָן, וועלכער מיטגליעד דער ליבעראלען פארטייא איזט. אין דיעזעם שרייבען פראגטע דער יידישע באנקהויז-אינהאבער דען לאָרד, וועלכע שטעללונג די יידען אין ענגלאנד אנגעזיכטס דער ניי-וואהלען איינענט-

---

פאָלליעטאָן.

רעטטונג דער יודען.

(13-טע פאָרטזעטצונג.)

„יאָסעלמאנן! (זאגטע דער קאיזער נישט צו דעם איינטרעטענדען) איך מוסטע דיינע ביטטע אום אודיענץ ביז יעטצט צוריקווייזען; מיינע געשעפטע זינד צו פיעלע אונד דרינגענדע, אויך הייטע וויל איך ניכט מיט דיר פאָן יודענזאכען רעדען. איך מאכטע דיינע אנזיכט, דיין אורטהייל האָרען איבער וויכטיגע דינגע."

„מיינעם אללערגנעדיגסטען קאיזערס פערטרויען עהרט מיך האָך," זאגטע ר' יאָסעלמאנן.

וועהרענד דיעזעס געשפרעכעס מעלדעטע דער דיענער די אנקונפט דעס קורפירסטען פאָן מאינץ.

„ער מאג איינטרעטען (זאגטע דער קאיזער), ער דארף ציינע אונזערער אונטערעדונג זיין."

דער קורפירסט בעגריסטע דען קאיזער, אונד מיט שטוינען זאה ער דא יענען בעקאנטען יודען יאָסעלמאנן.—

„אה, יאָסעלמאנן! (זאגטע ער דאנן צו דעם אנוועזענדען יודען) וויא געהט עס דיר?"

„דוא קעננסט דען יודען?" פראגטע דער קאיזער.

„געוויס, מאיעסטעט! (אנטוואָרטעטע דער קורפירסט) איך האבע איהן אלס איינען שיכטיגען, קלוגען אונד בראַווען מאנן קעננען געלערנט."

„דאס איזט מיר ליעב!" זאגטע קארל.

„יאָסעלמאנן! (זאגטע יעטצט קארל צו דעם יודען) איך מאכטע דיינע מיינונג האָרען אין בעצוג אויף דען לוטהער אונד זיינע לעהרע. דוא ביזט אונבעטהייליגט אונד דעסהאלב אונפארטייאיש. יאָסעלמאנן, זאגע מיר דיינע אנזיכט אונפערהאלען, איהנע פורכט."

„מאיעסטעט: (ענטגעגנעטע יאָסעלמאנן) ניכט קאנן איך איין אורטהייל אבגעבען איבער דען גלויבענסשטרייט, איבער איינען גלויבען, דער ניכט דער מיינע איזט. ווען איך לוטהער רעכט געבע, מיסטע איך מיר דא ניכט צו לוטהער בעקעננען; אונד ווען איך דעם פאפסטע רעכט געבע, מיסטע איך דאנן מיך ניכט צום פאפסטע בעקעננען? אונד וואס ווירדען אייערע מאיעסטעט דאצו זאגען, ווען איך ביידען אונרעכט געבען ווירדע?"

קאיזער קארל לאכטע אונד זאגטע: „דו ביזט איין פיינער קאָפף, יאָסעלמאנן! זא וויל איך דענן די פראַגע אנדערס פאססען: וואס ווירדעסט דוא מיר ראטהען, דאס איך טהון זאלל? זאלל איך מיך אן די שפיטצע דער רעפאָרמאציאָן שטעללען, אדער זאלל איך מיך דער רעפאָרמאציאָן פיינדליך געגענאיבערשטעללען?"

„מאיעסטעט! עס הייסט אין דער היילינען שריפט: פירכטע גאָטט, מיין זאָהן, אונד דען קאָניג, אונד מיט אנדערסוואללענדען לאס דיך ניכט איין! (ירא ד' בני ומלך עם שונים אל תתערב). ווען דיעזער ראטה „מיט אנדערסוואללענדען ניכט איינצולאססען", יעדעם אונטערטהאן גילט, איז וויא פיעל מעהר דעם קאָניגע זעלבער; דער קאָניג איזט זיינער נאטור נאך איין ערהאלטער דעס בעשטעהענדען, וויא אייער מאיעסטעט פאָרעלטערן אימער טרייא אן דעם איבערליעפערטען פעסטגעהאלטען, זא ליעגט עס אין דער נאטור דער זאכע, דאס אויך אייערע מאיעסטעט זא פערפאהרען. — נון, מאיעסטעט, איך קאנן אייך ניכט ראטהען, מיט לוטהער געמיינזאמע זאכע צו מאכען!"

„אונד וואס מיינסט דוא, אלבערט?" (זאגטע קארל צום קורפירסטען.)

„דער יודע האט מיך פאָללשטענדיג איבערצייגט!" אנטוואָרטעטע דער קורפירסט.

„איך דאנקע דיר, יאָסעלמאנן (זאגטע דער קאיזער), איך ווערדע דיינעם ראטהע פאָלגע לייסטען, צומאל דא מיין פריינד אלבערט דורך דיך איזט אנדערען זיננעס וואָרדען. דען „יודען-שוטצ-בריעף" ערלאססע איך שפעטער; מיר פעהלט יעטצט די צייט דאצו."

„פערצייהונג, מאיעסטעט, דאס איך מיר איינע פראַגע ערלויבע. קאָסטעט עס וועניגער צייט, די יודען אויסצוטרייבען, אלס זיא אין איהרען וואָהנזיטצען צו שיטצען?"

קארל לאכטע אונד זאגטע: „אה! דו מאכסט מיר פאָרווירפע איבער מיינע ערלעססע אן קאָלמאר, אבערנעה אונד אנדערע שטעדטע! דאך האבע איך אויך דיינען גלויבענס-פערוואנדטען שאָן מאנכעס גוטע ערוויעזען. ווער רעדען פאָן אללעם דעם איין אנדערמאל!"

דער קאיזער ווינקטע מיט דער האנד, אונד ר' יאָסעלמאנן גינג.

„דאס איזט איין גאנצער מאנן! (זאגטע דער יונגע קאיזער צום קורפירסטען) ווען ער ניכט יודע וועהרע, איך ווירדע איהן צו מיינעם געהיים-סעקרעטער אונד ראטה-געבער ערהעבען."

וועניגע טאגע נאכהער וואורדע ר' יאָסעלמאנן ווידער צום קאיזער בערופען.

„דוא האסט מיר פאָרגעוואָרפען, (זאגטע דער קאיזער) דאס איך מיר נאך ניכט צייט גענאָממען, עטוואס פיר די יודען צו טהון. דא, נימם דיין אנשטעללונגס-דעקרעט אלס